

ности. Женитѣ отъ Битолско и Прилѣпско носятъ голѣми пояси отъ вълнени върви, които намаляватъ, колкото се отива къмъ Дебъръ, и тамъ съвсѣмъ изчезватъ. Везанъето ризи и други женски дрѣхы е на голѣмъ почитъ у западно-македонскитѣ българи и това изкуство е много напреднало. Везани женски кърпи за глава въ Охридско, Кичево и Дебъръ се отличаватъ по хубостта си и нигдѣ другадѣ българскитѣ не носятъ такъвъ хубавъ накитъ на главата както тукъ. Отличителна е горната черна дрѣха на прилѣпчани и битолчани, прѣпасана съ поясче, съвсѣмъ прилична на влашка антерия. Мажетѣ носятъ гащи съ отворени крачули. Въ Дебъръ и мажката носия се отличава и приближава къмъ арнаутската.

Най-важни отличителни особености на западно-македонскитѣ българи се намиратъ въ говора имъ. Имената иматъ три члена: *т, та, то*; *в, ва, во*; *н, на, но*: жена-та жена-ва жена-на. Другитѣ български говори срѣщу това иматъ обикновено само членъ *т, та, то*.¹⁾ Въ тоя говоръ *има правилно ударение* на третата сричка отидрѣ, което не се забѣлѣзва нигдѣ въ други български говори²⁾. Изговорътъ на *ж* въ тия западно-български краища е различенъ: въ Дебъръ се изговаря като *о*: потъ, можъ, мока; въ нѣкои части на Охридско като *ѣ*: пѣтъ, мѣжъ, мѣка; въ Прилѣпско, Кичевско, Битолско и Велешко като *а*: мажъ, пать, мака и съ това се доближава до западно-българското нарѣчие. Западно-македонцитѣ на всѣкъдѣ изговарятъ *ъ* като *е* — обща особеностъ на всички западно-български говори.

Западно-македонскитѣ български села всждѣ сж събрани на едно мѣсто, обикновено въ долините на рѣкитѣ. Къшитѣ сж построени всѣкога върхъ земи, обикновено отъ дърво, мазани съ калъ. Като извадимъ чифлишкитѣ села отъ Прилѣпско и Битолско повсждѣ жилищата на населението иматъ повече отъ една стая, всѣкога сж съ коминъ и прозорци, и при малка имотностъ правятъ се на два ката. Най-добри сж жилищата на мияцитѣ въ Дебъръ.

Въ всичкитѣ краища на споменатата страна сж запазени голѣми недѣлени родове. Най-многобройни семейства се срѣщатъ въ полето между Прилѣпъ и Битоля. Семейства съ 10—15 души членове сж обикновенитѣ въ тия мѣста, семейства съ 20—30 членове сж много чести, а случватъ се въ всѣко село недѣлени родове съ 40—45 членове. Въ село *Логоварди* има едно семейство

¹⁾ D-r V. Oblak, Macedonische Studien, Sitzungsab. d. K. A. d. Wiss. Phil.-Hist. Cl. Bd. CXXXIV. стр. 97—98.

²⁾ Дримколовъ, Акцентовката на единъ обсеръ западно-български говори. Сб. М. IX. 392; Oblak, Mac. Studien. 83.